

2018-06-08

Ert dnr:

Internationella sektionen
Sami Khalifeh

Svenskar i Världen - SVIV
E-post: svenskar.i.varlden@sviv.se

Resolutioner från Utlandssvenskarnas Parlament 2017

Sammanfattning

Rätt till begravningsplats i Sverige

SKL anser att möjligheten och rimligheten i att tillhandahålla begravningsplatser till så kallade utlandssvenskar bör besvaras av de som har det faktiska huvudmannskapet. SKL avstår därför från att lämna synpunkter på den resolution som avser rätt till begravningsplatser i Sverige.

Bättre information om sjukvårdsförmåner för utlandssvenskar inom EU/EES och Schweiz

SKL vill i likhet med Svenskar i Världen understryka betydelsen av att patienter har tillgång till information om olika frågor gällande hälso- och sjukvård. För att underlätta landstingens/regionernas arbete med att informera enskilda patienter om reglerna för vård av bland annat utlandssvenskar som är bosatta i till exempel ett annat EU-land, tillhandahåller SKL på sin webbplats handboken [Vård av personer från andra länder](#).

Elektronisk information och service

SKL avstår från att yttra sig över statliga myndigheters informationsdelning till utlandssvenskar då det är svårt för förbundet att uttala sig om hur statliga myndigheter ska samordna sin informationsdelning till olika målgrupper. SKL instämmer i att kommuner, landsting och regioner bör eftersträva att ge så korrekt och lättöversiktlig information som möjligt via deras webbplatser.

Medförande av skolpeng utomlands

SKL anser att det strider mot skollagen och kommunallagen att ge skolpeng för eller till elever som går i skola utomlands. Det finns inget lagstöd för att betala ut skolpeng direkt till vårdnadshavare eller en enskild person. Skolpeng betalas endast ut till en kommun i Sverige, genom så kallad interkommunal ersättning. SKL menar att det även strider mot lokaliseringsprincipen i kommunallagen att ge skolpeng från kommuner till skolor utomlands.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Rätt till begravningsplats i Sverige

Huvudman för begravningsverksamheten i Sverige är Svenska kyrkan med undantag för Stockholm och Tranås där kommunen är huvudman. SKL anser att möjligheten och rimligheten i att tillhandahålla begravningsplatser till så kallade utlandssvenskar bör besvaras av de som har det faktiska huvudmannaskapet. SKL avstår därför från att lämna synpunkter på den resolution som avser rätt till begravningsplatser i Sverige. SKL vill däremot uppmana till att kontakt tas med Stockholms stad, Tranås kommun och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Bättre information om sjukvårdsförmåner för utlandssvenskar inom EU/EES och Schweiz

Förbundet vill i likhet med Svenskar i Världen understryka betydelsen av att patienter har tillgång till information om olika frågor gällande hälso- och sjukvård. I [patientlagen](#) (2014:821) regleras att patienter ska få information om bland annat sitt hälsotillstånd, möjligheten att välja vårdgivare och utförare av offentligt finansierad hälso- och sjukvård samt möjligheten att hos Försäkringskassan få upplysningar om vård i ett annat EES-land eller i Schweiz.

Det är Försäkringskassan som är nationell kontaktpunkt med uppdrag att informera personer boende i Sverige om den gränsöverskridande vården. När det gäller att lämna information om svensk hälso- och sjukvård till bland annat personer i andra EU-länder är det Socialstyrelsen som är nationell kontaktpunkt.

För att underlätta landstingens/regionernas arbete med att informera enskilda patienter om reglerna för vård av bland annat utlandssvenskar som är bosatta i till exempel ett annat EU-land, tillhandahåller SKL på sin hemsida handboken [Vård av personer från andra länder](#). Det framgår av kapitel 5 i denna handbok att flertalet av utlandssvenskarna inom EU/EES och Schweiz täcks av förordning (EEG) 883/2004. De använder sig därför av EU-kortet eller ett provisoriskt intyg om innehav av EU-kort som utfärdas av myndigheterna i deras arbets- eller bosättningsland. Det innebär att de betalar vanlig patientavgift för nödvändig vård vid vistelse i Sverige. I detta kapitel redogörs också för reglerna för vård i Sverige av bland annat pensionär med svensk allmän pension och som är bosatt i ett annat EU-land. Vidare beskrivs reglerna för vård i Sverige för utlandssvenskar som studerar inom EU. I kapitel 3 redogörs för bestämmelserna för vård av patienter från EU-området avseende bland annat turister, personer som är bosatta i Sverige utan att vara folkbokförda här, gränsarbetare samt studerande och utsända.

Handboken Vård av personer från andra länder har sedan den första publiceringen i mitten av 1990-talet blivit föremål för sju uppdateringar.

Ert dnr:

SKL avser att även framöver vid behov uppdatera denna handbok för att därmed underlätta för landstingen/regionerna att ge bland annat utlandssvenskar från andra EU-länder information om reglerna för vård i Sverige. Förbundet ger också fortlöpande, via e-post och telefon, landstingen/regionerna råd i tillämpningen av det regelverk som behandlas i handboken.

Elektronisk information och service

SKL avstår från att yttra sig över statliga myndigheters informationsdelning till utlandssvenskar då det är svårt för förbundet att uttala sig om hur statliga myndigheter ska samordna sin informationsdelning till olika målgrupper. SKL instämmer i att kommuner, landsting och regioner bör eftersträva att ge så korrekt och lättöversiktlig information som möjligt via deras webbplatser. SKL har sedan flera år tillbaka årligen undersökt innehåll och kvalitet på den information som finns på kommunernas webbplatser, se rapporten Information till alla (2017):

<https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/information-till-alla-2.html>

Medförande av skolpeng utomlands

SKL anser att det strider mot skollagen och kommunallagen att ge skolpeng för eller till elever som går i skola utomlands. Enligt skollagen har alla kommuner i Sverige skyldighet att anordna skolgång för dem som i första hand är folkbokförda i landet. Skolplikt gäller emellertid endast för dem som vistas i landet, alltså befinner sig i Sverige (7 kap. 2 §). Varje kommun har olika kostnad för att ge utbildning till sina elever i grundskolan, så kallad skolpeng, beroende på ett stort antal faktorer som påverkar utbildningen i just den kommunen.

Man kan välja att gå i skola i sin egen kommun eller i en annan kommun. I de fall man väljer att gå i en annan kommuns skola än hemkommunen är hemkommunen, alltså den kommun där man är folkbokförd, skyldig att bekosta utbildningen i den andra kommunen. Om den andra kommunen är skyldig att ta emot en elev från en annan kommun på grund av att eleven har särskilda skäl att gå i just den kommunen måste hemkommunen betala mottagande kommuns kostnad för att ta emot eleven. Om mottagande kommun endast tar emot en elev i mån av plats ska hemkommunen betala hemkommunens kostnad för eleven, det vill säga hemkommunens skolpeng. Det kan alltså bli olika skolpeng som betalas beroende på av vilken anledning eleven togs emot i den andra kommunen.

Skolpengen betalas ut till den andra kommunen, aldrig till vårdnadshavare eller en enskild person. Det skulle strida mot kommunallagen och likställighetsprincipen (2 kap. kommunallagen) som säger att stöd till enskild bara får ges om det finns i stöd i lag. Ett exempel på lagstöd är försörjningsstöd som betalas ut till enskild med stöd av

Ert dnr:

socialtjänstlagen. Lagstöd för att betala ut skolpeng direkt till en enskild finns inte. Skolpeng betalas endast ut till en kommun i Sverige, genom så kallad interkommunal ersättning.

SKL menar att det även strider mot lokaliseringsprincipen i kommunallagen att ge skolpeng från kommuner till skolor utomlands (2 kap. kommunallagen). En kommun ska nämligen endast syssla med sådana angelägenheter som är av intresse för invånarna i kommunen och som inte ska handhas av en annan kommun, ett annat landsting, staten eller en enskild. De skolor utomlands som bedriver skola som godkänts av svenska staten får anslag för sin verksamhet direkt av svenska staten. Andra enskilda skolor utomlands finansieras med enskilda medel.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Dahl
Direktör Avdelningen för administration